

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 petiti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati peti vrst & Din 4.— Popusti po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjako uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Glavni dnevi X. vsesokolskega zleta:

Nad 100.000 Sokolov in Sokolic v Pragi

Češkoslovaško prestolnico so zagnile rdeče sokolske srajce — Ogromna udeležba je pretvorila praški zlet v največjo sokolsko manifestacijo —

— Nepopisni prizori bratstva in navdušenja

Praga, 2. julija. Br. Danes so se pričeli v češkoslovaški prestolnici glavni zletni dnevi X. vsesokolskega zleta. Pri- like so nanesele, da ima vsesokolski zlet letos še prav poseben pomen. Zato vlada tudi za ta zlet tako zanimanje, kakor še nikdar. V Pragi se zbirajo ne samo ne- pregledne množice pripadnikov velike slovanske sokolske družine, marveč tudi predstavniki vlad, ki hočejo s tem dati še posebnega poudarka tej edinstveni prire- ditvi. Včeraj je prispel v Prago kot za- stopnik jugoslovanske vlade minister za

sokolsko disciplino, ki se je tako zgovorno manifestirala v nedavnih kritičnih dneh na Češkoslovaškem. X. vsesokolski zlet je dobil na ta način pomen, ki daleč presega vse dosedanje prireditve te vrste.

Danes so se začele na praške ulice zgri- njati nepregledne sokolske množice. Ze včeraj in predvčeršnjim je prispelo v Prago z devetimi posebnimi vlaki nad 7000 Sokolov in Sokolic iz Jugoslavije. Sprejeli so jih z bratsko prisrčnostjo, kakor more sprejeti le brat brata. Od sinoči dalje pa prihajajo na vse praške kolodvore nabito polni redni in posebni vlaki, ki bruhajo vedno nove sokolske čete na praške ulice. Vso noč so odmevali po ulicah strumni koraki Sokolov in Sokolic ob zvokih na- cionalnih koračnic. Danes popoldne je pri- spelo v Prago 152 posebnih vlakov iz vse češkoslovaške republike, ki so pripeljali nad 100.000 pripadnikov češkoslovaškega Sokola. Rdeče sokolske srajce so prepla- vile vse ulice in ni mogoče popisati na- vdušenja, ki je zajelo milijonsko mesto.

Dopoldne so se že pričele na Masaryko- vem sokolskem stadionu skušnje za glavni nastop. Jugoslovensko sokolstvo je nasto- pilo v impozantnem številu. Ze poskušnje so pokazale, da si bodo naši Sokoli in So- kolicke enako kakor naraščajo, osvojili mno- žice, ki se že zgrinjajo v Prago, da priso- stvujejo tej, dosedaj največji sokolski ma- nifestaciji. Pri telovadnem nastopu bo so- delovalo blizu 60.000 Sokolov in Sokolic, množica, kakršne ne bomo še nobena sli- čna prireditev na svetu. Dosedaj se je pro- dalo že nad 120.000 vstopnic, na stadionu pa z vso naglico građe se nove tribune, da bi tako omogočili čim večjemu številu gledalcev videti nastop sokolske armade.

Veliko zanimanje vlada tudi za nastop češkoslovaške in jugoslovanske vojske, in mornarice. Jugoslovanski vojaški in mor- nariški oddelki so že prispeli v Prago, kjer so jih navdušeno sprejele velike množice sokolskega občinstva. Posebnih simpatij so deležni naši postavni mornarji.

Včeraj so bile končane mednarodne tek- me za svetovno telovadno prvenstvo. Po- kazale so, da je sokolska telovadba na vi- šku. Svetovno prvenstvo so si priborili Čehoslovaki, takoj za njimi pa so naši Sokoli, ki so si v članskih tekmah pribori- li tretje, v tekmah za članice pa drugo mesto, o čemer podrobneje poročamo v posebnem poročilu. Ta krasen uspeh So- kolov v hudi mednarodni konkurenci, v kateri so nastopali najboljši telovadci sve- ta, je izrazil silno navdušenje.

kseburžani, Čehi in Slovenci. To je bil obenem prvi nastop Sokolov na medna- rodnih tekmah, ki pa jim je prinesel si- jajno dvojno zmago. Čehi so zmagali kot vrsta, svetovni prvak pa je postal Josef Cada, ki je bil letos vodja češkoslovaške tekmovalne vrste. Slovenci so se tedaj kot vrsta plasirali pred Luksemburško.

Naši Sokoli so letos nastopili znatno handicapirani. Poslednjič so namreč na- stopili na mednarodnih tekmah 1. 1930 v Luksemburgu, dočim se 1. 1934 prvenstva v Budimpešti iz znanih razlogov niso ude-

ležili. V Luksemburgu je dosegla Jugo- slavijski velik uspeh. Josip Primožič si je priboril svetovno prvenstvo posameznikov, naša vrsta pa je bila za Češkoslovaško in Francijo tretja. Našo vrsto je zadel med tekmo hud udarec, ker se je smrtno po- nesrečil eden najnabudejših, Tone Ma- lej. Od Luksemburga do letos je torej razlika 8 let, ko so naši Sokoli spet nasto- pili v svetovni telovadni areni. V tem ka- su so mnogo zamudili, a so zdaj kljub te- mu dosegli krasen uspeh, saj so pustili za seboj 5 narodov.

Tajfun in potresi na Japonskem

Poleg ogromne škode tudi mnogo smrtnih žrtev

Tokio, 2. jul. Na japonskem divjajo še vedno strašni viharji, tajfuni in naliivi. Sedaj so se jim pridružili še potresi. V osrednji Japonski sta bila dopoldne dva potresna sunka. Drugi je bil precej mo- čen in je povzročil med ljudstvom po me- stih in na deželi veliko paniko. V Tokiju se je porušilo več hiš, 10 ljudi pa je bilo ubitih.

Listi objavljujejo podrobna poročila o strašnih posledicah elementarnih katas- trof v zadnjih dneh. Takih viharjev na Japonskem ni bilo, odkar sestavljajo ja-

panski meteorologi svoja poročila. Na mnogih krajih so se v gorah utrgali pla- zovi, zasuli ceste, železniške proge in ce- la naselja. Več rek je prestopilo brego- ve in se razlilo po poljih in nasadih.

Po dosedanjih informacijah so katas- trofe zahtevale smrti v tokijski okolici nad 300 človeških žrtev. Po vsej državi je bilo poškodovanih ali pa docela razdeja- nih skoraj 300.000 hiš. Poplave so odnes- le 104 mostove. Železniški promet je bil prekinjen na okoli 200 krajih.

Nova Hitlerjeva knjiga

London, 2. julij. o. »Daily Herald« poro- ča, da namerava kancelar Hitler v krat- kem izdati novo knjigo, ki bo po svojem pomenu povsem podobna njegovi prvi »Mein Kampf«. Po informacijah angleškega lista, se bo knjiga nanašala na usta- ritev narodno-socialistične religije, ki naj bi se razširila na vsa nordijska plemena. Knjiga bo vsebovala tudi nekaj pripomb o razdelitvi interesnih sfer med Italijo in Nemčijo ter glede drugih sličnih aktualnih problemov. Knjiga bo vsekakor izredno ve- likega političnega pomena. Pravi, da bo izšla že v prvi nakladi v več milijonih iz- vodov.

Obisk angleškega kralja v Franciji

London, 2. jul. h. Med obiskom v Fran- ciji bo imel angleški kralj dva govora v francosčini, prvega 19. julija na banketu, ki mu ga bo priredil predsednik republi- ke, drugega pa 20. julija pri slavnostnem sprejemu v pariški mestni hiši. Pri odkrit- ju spomenika med vojno padlim Avstral- cem v Villers-Bretonneuxu bo kralj Jurij govoril v angleščini.

Reorganizacija policijske službe v Franciji

Paris, 2. jul. h. Notranji minister Sarraut je odredil obsežno reorganizacijo policijske varnostne službe. Osebe policije je pove- čano za 40 komisarjev in 200 nadzornikov. Osnovna je tudi poseben oddelk za poro- čevalsko službo, ki dosedaj ni bila dobro poslovala. Glavna naloga tega oddelka bo poleg drugega poostrejana kontrola nad tu- ci.

Napredovanja

Beograd, 2. jul. p. V davčni službi so na- predovali: za inspektorja v 6. pol. skupini Franc Cimerman v Dolnji Lendavi in Jan- ko Rozman v Sošanju, za višje kontrolorje v 6. pol. skupini Stefan Kotlaj v Murski Soboti, Janko Rožal v Brezicah in Dominik Šmid pri davčni upravi za mariborsko oko- lico, za kontrolorje v 7. pol. skupini pa Ludvik Falmer v Krškem, Milan Peterlin v Celju Rudolf Brunstner v Ribnici Franc Hartman v Krškem, Anton Baskovici v Lju- tomeru, Franc Blažon v Metliki, Jakob Ko- želj pri davčni upravi za ljubljansko okolico in Karel Mächtig pri ljubljanski mestni davčni upravi.

Naši srednješolski gostje čl. vlade

Brno, 2. jul. h. Včeraj je prispelo v Br- no 50 srednješolcev iz Jugoslavije pod vo- dstvom prof. Maksimovića, ki bodo skupno s češkoslovaškimi srednješolci preko po- čitnic taborili v Rožnovu na Moravskem kot gostje češkoslovaške republike.

Čitajte in širite »Slovenski Narod«

De Valera zopet predsednik vlade

London, 2. julija h. Novo izvoljeni irski parlament je imel včeraj svojo prvo sejo. S 75:45 glasovom je bil zopet izvoljen za predsednika vlade De Valera. Predsednik irske republike je to izvolitev potrdil.

Planinski raj na Lisci

Planinska postojanka Lisca (947 m) v Zasavju je Ljubljancem še malo znana. Ljubljanci hite vsako nedeljo v kraje- slove narave na Gorenjsko, dočim lepote zasavskih planin na Dolenjskem iz nezna- nih vzrokov zapostavljajo. Naj povemo, da je Lisca ena najlepših planinskih po- stojank v vsem dolnem Zasavju, ki jo poznajo zelo dobro številni Zagrebčani, Celjani in Posavci.

Za Ljubljancema je najprikladnejši vlak, ki odhaja ob 5.30 z glavnega kolodvora ter dosepe okrog 8. ure do Brega pri Se- vici, kjer je izhodna točka na Lisco. Od Brega pelje cesta nekaj časa po ravnini, nato pa se vzpenja do Razbora, kjer je idilična hribovska vas z župnijo in dvor- zredno šolo. Od tu dalje pridemo kmalu do precejšnje strmine, ki vodi po markirani poti na Lisco. Še pred deseto uro lahko zajtrkujemo v koči, kjer nas postreže lju- beznjavna oskrbnica z vsemi dobrotami, ki st. jih zaželimo.

Z Lisce je krasen razgled po vsem Za- savju in Krškem polju. Preko Gorjancev se vidi hribovska naselja. Proti severu pa je očarljiv razgled po vseh južnostajer- skih gričih in vseh. Na Lisci sami pa je raven svet z malimi strminami, na kate- rih rase mehka trava. Na Lisci stoji prava prav dve koči. Ena se imenuje Jurkova, katero je zgradil g. Jurko, nad- učitelj v poklju in častni član SPD Zida- ni most. To je zgolj zasilna koča, ki de- jansko nima nobenega praktičnega pome- na za izletnike. Pred leti pa je SPD Zi- dani most pod vodstvom gg. Baše in Go- stiške zgradilo udobno koč, v kateri lah- ko prenoči do 50 izletnikov. Ob nedeljah in praznikih je koča zelo dobro obiskana.

Framasonstvo na Češkoslovaškem

V Pragi je izdal J. A. Diegr brošuro o prostozidarjih na Češkoslovaškem. Knji- žica obsega niz informativnih člankov o ma- sonih. Iz vseh člankov je razvidna težnja pisca, da bi bil kolikor mogoče objektiv- en. Podatke, ki jih navaja, je črpal, kakor za- trjuje, iz službenih framasonskih virov. Po omenjeni brošuri je bilo na Češkoslova- škem leta 1930. deset framasonskih lož. Sedaj jih je seveda že več. Ena izmed njih nosi ime »28. Tijen (oktober)«. Diegr ozna- čuje za prostozidarje Komenskega, Dobro- vškega, Kollarja, Safarika in mnogo drugih mož, ki so v češkoslovaškem javnem živ- ljenju igrali veliko vlogo. Član masonske lože je bil tudi dr. Alojz Rašin, prvi češko- slovaški finančni minister, mož, ki je po- stavil češkoslov. valuto na trdne temelje. Med drugimi so člani framasonskih lož vs- učilski profesorji dr. Weigner, dr. Lhotak, dr. Babak, arhitekt Kotera, znani pisatelj Karel Capek itd. Veliki mojster vseh ma- sonskih lož pa je mister Affenz Mucha, slo- vaki slikar »Slovenske opaznje«.

Politični obzornik

Dr. Šramek in »Slovenec«

Mariborska »Delavska politika« piše: »Na svečanosti slovenskih fantov v Ljub- ljanu je prispel tudi češkoslovaški minister Monsignor Šramek. Ker je bil tako rekoč »Slovenec« gost, so se gospodje lahko po- menili z njim in ga vprašali, kaj meni o zvezi Češkoslovaške s Francijo in sovjets- ko Rusijo ter o zahtevah slovanskega patra Hlinke. Gospodje pa bi mu naj predložili tudi vse številke »Slovenca«, v katerih so zadnje mesece razpravljali o Češkoslovaški v zvezi s svetovno-političnimi dogodki, po- sebnost pa vse one številke, v katerih so pi- sali v zvezi z dogodki z dne 21. maja t. l. ...«

V »Slovenskem domu«, popoldanski izdaji »Slovenca«, čitamo:

V sredo popoldne je me- sto Ljubljana izumrlo. Prav vse je bilo na Stadionu, samo legije. »svobodomiselnec« in »istočglave« so ostale doma da manifesti- rajo proti klerikalizmu. In mesto je bilo kljub vsem tem legijam kakor izumrlo, vse ulice so bile prazne, vsa vrata in vsa okna zaprta, žive duše nikjer, baika o legijah ti- sočglavih je skopnela v sredo, saj se je pokazalo, da je teh legij presneto malo. Nekaj sto fantečev je kričalo kakor bi bili obsedeni, nikjer žive duše, gluha tišina pov- sod, oni pa so kričali in bevskali, kakor bevski nespameten kužek na luno ... Trije ali štirje pasantje so se temu vpitju, ki je bilo tako brezumno samotno kakor glas vpi- jočega v puščavi, samo sočutno nasmejlja- li. Da, da, Ljubljana je res v »naprednem taboru«, to se je v sredo popoldne sijajno pokazalo. Doslej nobena trditve še ni do- živel tako strahovito in tako usmiljena in prizanašanja krvavo potrebne blamaže! — Pa je bil nemara mož, ki je to napisal, v sredo še pri spovedi in obha- jilu!

Glavno glasilo JRZ o fašizmu

Beogradska »Samouprava«, glavno glasilo JRZ, ki je obenem tudi polslužbeni organ vlade, je nedavno objavila interesanten članek »Fašizem in masa«, ki ga je napisal nek Z. Matetič. V tem članku se poudarja: »Ako fašizem ne da masam svobode, ki so jim v demokratskih državah vsaj na papir- ju zajamčene, prihaja to od tega, ker fa- šizem trdi, da bi te svobodine ljudskim masam nikakor ne koristile. Gre torej za neko novo tolmačenje svobodin. Ljudske mase čutijo dobro voljo režima na vse strani in v vseh okoliščinah. Sicer pa se sredo- zemski narodi kaj radi z navdušenjem izro- čajo vplivu enega človeka in se prav dobro počutijo, ker vedo, da bdi nad njimi mož, ki je močan, umen in velik, torej poklican, da vlada. Nje navdušuje tak režim, poln dekorativnosti, velikih in lepih besed, kras- nih pesmi, dovršen po formi, patetičen in z mnogo veličastnih realizacij. To velja v prvi vrsti za mladino, ki jo že v zibelki ob- jema val fašističnih disciplin in doktrine, katera je ne zapušta niti en trenutek v živ- ljenju.« Pisec Matetič zaključuje svoja iz- javanja takole: »Naj se sodi, kakor se ho- če, eno je gotovo, fašizem je prepovedal in dvignil Italijo. On je iz nje napravil od- zunaj in od znotraj — carstvo. Razlika je preveč uočljiva in izključevati jo morejo, oziroma neuvedevati, samo nepošteni ljudje in idioti.«

Ce dr. Maček za to ve ...

Franc Zebot je v »Slovenskem gospodarju«, mariborskem gla- silu JRZ, v svojem rešetarskem kotičku našel vprašanje, zakaj se je v zadnjem ka- su tako nepričakovano podražila pšenica. Mož je o stvari globoko razmišljal in pri- šlo mu je to-le originalno razodetje: »Na Hrvaškem so kmetje kaj čudni. Drug dru- gemu pokosijo nozdrno pšenico. Če Maček za to ne ve, potem sploh ne pozna, kakšne razmere vladajo med njegovimi kmeti. Če Maček za to ve, pa je tiho, potem je njim enak! In tak bi naj torej bil voditelj kme- tov? So pa pri nas boljše razmere. Pri nas gremo drug drugemu travo kositi, če je tre- ba, ne pa nezrelo žito! Pravijo, da delajo to v znak protesta proti Srbom, Srbi pa se smejejo, ker potem svojo pšenico, ko do- zori, dražje prodajajo. Menda je tudi zato sedaj cena pšenice zrastle, ker so imeli na Hrvaškem tako košnjo pšenice.« — je imel še pred nedavnim dr. Mačka v velikih časih, sedaj pa ga neprestano zbada. Kaj se mu je neki tako zameril?

Borzna poročila.

Curth, 2. julija. Beograd 10, Pariz 12.14, London 21.60, New York 435.875, Bruselj 73.86, Milaz 22.94, Amsterdam 241.25, Ber- lin 175.55, Dunaj 30.—, Praga 15.12, Var- šava 22.—, Bukarešta 22.11.

Prvi vsesokolski zlet leta 1882 v Pragi

Vodil ga je Tyrš osebno

telesno vzgojo dr. Miletič, danes pa so se pripeljali zastopnik rumunske vlade, za- stopnik francoske in zastopnik angleške vlade. Poleg tega so prišle iz Anglije in Francije večje delegacije odličnih pred- stavnikov političnega in kulturnega živ- ljenja, ki se žele bližje seznaniti s sokol- skimi ustanovami, s sokolsko vzgojo in

Svetovno telovadno prvenstvo

Osvojili so si ga čl. Sokoli, naši pa so si priborili drugo oziroma tretje mesto

Praga, 2. jul. i. Včeraj so se na Masa- rykovem stadionu končale X. mednarodne tekme za svetovno prvenstvo v telovadbi. Moške tekme, ki so se jih udeležili Če- škoslovaška, Svica, Francija, Jugoslavija, Poljska, Belgija, Luksemburška in Bolga- rija, so obsegale telovadbo na orodju in lahko atletiko. Za prvo mesto se je razvila huda borba med Češkoslovaško in Svico, v kateri so z malo razliko zasluženo zma- gali Čehoslovaki. Se ostrejša je bila bor- ba za naslednji mesti in so naši Sokoli le s težavo potisnili izvrstne Francoze na 4. mesto. Vrstni red pri moških je bil na- slednji:

1. Češkoslovaška 806.8 točk, 2. Svica 791.8, 3. Jugoslavija 741.3, 4. Francija 740.1, 5. Poljska, 6. Belgija, 7. Luksemburška, 8. Bolgarija.

Tudi med posamezniki je pripadlo prvo mesto češkoslovaški in je postal svetovni prvak češkoslovaški Sokol Jan Gajdoš s 131.02 točkama. Od naših Sokolov so do- segli Vačnov 127.36 točk, Pristov 127.26, Primožič 124.63, Gregorka 123.76, dočim je redosled ostalih naših tekmovalcev Ku- jundžić, Forte, Boltižar, Skrbineš.

V ženski tekmi so prav tako zmagale češkoslovaške Sokolice, dočim je našim

uspelo po ogorčeni borbi potisniti Poljsko na 3. mesto. Poljakinje so bile na orodju boljše kakor naše Sokolice in so bile če- škoslovaškim Sokolicam skoraj enako- vredne. V lahki atletiki pa so precej za- ostale in so zlasti naše tekmovalke dose- gle odlične uspehe. V teku je 5 naših So- kolic prejelo najvišjo oceno, po 10 točk, a tudi v metu diska so bile naše zastop- nice izvrstne. Po vrstah je bil redosled na- slednji:

1. Češkoslovaška 552.76 točk, 2. Jugosla- vija 513.96, 3. Poljska 510.21, 4. Bolgarija 286.34.

Kakor pri moških, so tudi v tekmi po- sameznice zasedle prvo mesto Čehoslovaki- nje. Svetovna prvakinja je postala So- kolica Vlasta Dekanova s 83.66 točkami. Med našimi Sokolicami so dobile Rupnikova 78.86 Hafnerjeva 78.70, Sketova 75.21, Ko- vačičeva 74.12, vrstni red ostalih pa je Vazzazova, Pustiškova, Podpaveva in Ra- divojevičeva.

Mednarodne moške telovadne tekme so slavile letos 35 letnico, odkar so bile leta 1903 prvič v Anversu. Ob priliki petega vsesokolskega zleta v Pragi, 1. 1907, so bile tudi 3. mednarodne tekme, ki so se jih udeležili Francozi, Belgijci, Italijani, Lu-

Angleško-francoska demonstracija na Daljnem vzhodu

Francija in Anglija se bosta z orožjem uprli zasedbi otoka Hainan po Japoncih

Honkong, 2. julija. Br. Včeraj se je poja- vil na obali Kvangčovuana, v neposredni bližini otoka Hainan oddelk francoskega vojnega brodogra, sestojel iz 16 vojnih la- dij in oddelka pomorske pešadije. Danes je prispela in se pridružila francoskemu vojnemu brodogru še angleška matična ladja za letala s 30 vojnimi letali na kro- vu. To predstavlja očitno demonstracijo Francije in Anglije proti Japonci. V di- plomatskih krogih sodijo, da se je po- čitaj na Daljnem vzhodu znatno poostri- li.

Francija in Anglija nista pustili japonske vlade v dvomu, da bi smatrali zasedbo otoka Hainan za sovražen čin, ki bi izzval nedogledne posledice. Anglija in Francija bosta v takem primeru nastopili popolno- ma sporazumno. V francoskih in angleških krogih so prepričani, da se pripravljajo Japonci na vojaško okupacijo otoka Hai- nan. V bližini otoka je zbranih blizu 200 japonskih vojnih ladij. Otok Hainan je strateško zelo važna postojanka.

Vtisi s potovanja iz Ljubljane preko Graza in Linza v Prago

Čehi zbirajo prostovoljne prispevke za obrambne namene svoje države. S kolikim navdušenjem so se lotili v teh napetih dneh tega posla, nam pove zbirka šolarjev in učiteljev tabornškega šolskega okraja, ki je po svoji velikosti enak, recimo, kranjskemu šolskemu okraju. Vse bele skupaj

Nočna plavalna tekma na Sušaku ni prinesla posebnih rezultatov

Ob slovesu divizionarja Lazarja Tonića

Ljubljana, 2. julija. Drevi se bodo oficirji ljubljanske garnizije, rezervni oficirji in prijatelji poslovili od divizijskega generala Lazarja R. Tonića, ki je bil od oktobra l. 1936 vrhovni vojaški predstavnik in komandant dravske divizije v Ljubljani. Na vrtu restavracije Zvezde bo drevi njemu v čast prirejen poslovni družabni večer.

Nacionalna Ljubljana je bila presečena, ko se je pred tedni razvedelo, da je divizionar Tonić premeščen iz Ljubljane v Niš za komandanta moravske divizije. Divizionar Tonić je bil na čelu dravske divizije v dobi pomembnih dogodkov v našem nacionalnem življenju. Zaradi tega mu je nacionalna Ljubljana izkazovala še posebno očitno svoje simpatije, svoje spoštovanje in svojo vdanost. Ljubljana

ga je takoj vzljubila, kakor je vzljubila divizionarje in vrhovne predstavnike naše junaške jugoslovenske vojske, ki so bili pred njim na diviziji. Divizionar Tonić je s svojo naklonjenostjo Slovincem na vseh kulturnih popriščih, ki se zavedajo, da je naša vojska resnično narodna, jugoslovenska vojska, nadaljeval delo svojih prednikov in utrjeval v slovenski predstolnici navdaje za jugoslovenske in nacionalne ideale, katerih vzorni nositelji so jugoslovenski oficirji in celotna naša vojska. Med njimi zavzema eno najodličnejših mest baš general Tonić.

Divizijski general Lazar Tonić je bil med borci za naše osvobodjenje in nacionalno zedinjenje v najbolj usodnih časih naše narodne zgodovine. Po prevratu so mu bile zaupane važne službe na odgovornih mestih. Za svoje junaštvo med vojno in za svoje delo po vojni je bil odlikovan z visokimi jugoslovenskimi in inozemskimi vojaškimi odlikovanji. Ne samo kot najvišjega predstavnika naše hrabre vojske v Ljubljani, tudi kot človeka ga cenimo in spoštujemo iskreno in globoko. Ne smemo pozabiti, da je divizionar Tonić dostikrat žrtvoval svoj dragoceni čas in je počastil s svojim obiskom številne nacionalne prireditve ter je tako v veliki meri vzpodbujal slovensko Ljubljano k delu za enotno, močno Jugoslavijo.

Ob slovesu mu želimo ves uspeh in srečo kot komandantu moravske divizije v srcu junaške Šumadije z zagotovilo, da ga nacionalna Ljubljana ne bo nikoli pozabila. Ostala mu bo vedno hvaležna za vzpodbudo, pomoč in naklonjenost, ki jo je izkazal v dveh letih tistim, ki so z zvestim in junaškim srcem v službi jugoslovenske ideje. Slovo od tega simpatičnega vzornega vojaškega dostojanstvenika bi nam bilo mnogo težje, če bi ne upali, da se bo tudi on vedno rad spominjal nacionalne Ljubljane.

DANES PREMIERA S I S I vesele pevske komedije

Kino Union, tel. 22-21
PREDSTAVE ob 19.15 in 21.15 ur.

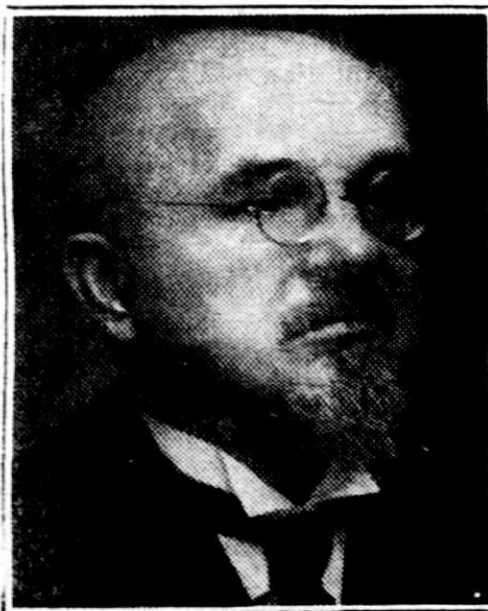
Film prikazuje, kako se je ženil cesar Franc Jožef. V glavni vlogi članica newyorške Metropolitan opere GRACE MOORE

Andrej Gabršček kot založnik

Pregled knjig, ki jih je pokojni publicist in novinar založil

Novo mesto, 1. julija

Dne 24. t. m. smo brali v »Narodu« v članku »Andrej Gabršček — zaslužni za narod« stavek: »O Gabrščkovem založništvu in izdajanju slov. knjig bodo morali pisati posebej še kulturni poročevalci. V naslednjih vrsticah bom poskušal podati pregled knjig, ki jih je pokojnik založil. Zavoljo kratkosti ne bom navajal, ali je kako delo izšlo v Slovenski, Slovenski ali Svetovni knjižnici, v Vencu slov. povesti ali v Taliji itd.

Iz ruske književnosti je G. izdal Tolstega Ano Karenino, Vstajenje in nekaj novel, Puškinovo Kapitanovo hčer in Rakvarja, Dostojevskoga Bele noči, Gorkoga Tomo Goričevca, Gogoljev Plac in Božično noč, Belinskoga Amerikance, Petruševskega Pripovedi o Petru Velikem, Potapenkovo Malo igro, Korolenkovo povest Gozd šumi, Polevega Pogumnim Bog pomaga in Shučajno, A. Seljeva Vest, A. Bestuževa Izdajalca, V. Krylova Medveda snubača, N. Jazova Glasove iz groba, N. Lihmanova Moč ljubezni, Dančenkove Jutrnjake otroke, Rusko antologijo in nekaj manjših stvari. Naj tu omenim Dav. Hostniška slov.-ruski in rusko-slov. slovar s pridejnicami slovnice (rusko za Slovence in slov. za Ruso) — v nekoliko barbaristično slovenščini.

Tudi češko (in slovaško) slovo je močno zastopano: Zeyer, Andr. Černišev, Daria, Mavrični pišč in Blagor na vrtu cvetočih breskev, G. Preissova, Korot, povesti, Madost in Stric Martinek, A. Rehakova, Povesti s potovanja, Jirásek, Gardist, Beneš-Třebitzky, Kraljica Dagmar, Pošasti in Prve rože, Čech, Jestráb contra Hrdlička, Prve skrbni in Dvoboj, B. Němcová, V gradu in pod gradom, Štolba, Bratranec, Týl, Blazni goslar, Vávra, Ratmír, Čekal, Jan Krátký v Kaliforniji, Podjavorinská, Protivája, Za negot. težnjami, Že zopet, Janča, Olga Žilinská, Vlkova, Starinarica, Halek, Godč, Lizika, Konrád, Ma-li Zlatko, Hleček, Kako sem izpovedoval Turke, Sabina, Osveta, Kosmák, Izbr. povesti, Herold, Silke iz Prage, Krásohorští, Dedov srd i dr.

Izmed poljskih pisateljev so poslovenjeni: Sienkiewicz (Krležarji, Potop, Quo vadis, Brez dogme, Angel, Pojdimo za njim, Lux in tenebris lucet), Fredro (Dr. Hribar), Bałucki (Stara pesnjara), St. Gra-

dzinski (Pumtka); E. Orzeszkowa »Stara Romanica«; Morzkowska (Zalostna svatba) in nekaj drobica. Izbira srbohrv. del je boljše: Kumčić, Preko morja; Bečić, Kletev nezvestobe, Z. obiljuba; Senoa, Turop. top; Gjalaki, Mari- ca, Iz sela; V. Novak, Lotarijka; Mijato- vić, Ikonija; Mravzićeva, Obla; Dj. Jak- sić, Rusinja; Oberleščević, Mrtvaška sra- ca; Mijaković, Čarolnica; Jemeršić, Mate- rino delo in nekaj malih stvari.

Prevodi francoskih del: Daudet, Tartarin iz Tarascona; Loti, Islanski ribič; Zola, Nais Micoulin, Jacques Damour; Prévost, Kako pišejo ženske; Verne, Kap. Hatteras; Dumas st., Trije mušketirji, Graf Monte Cristo, 20 let pozneje; Dumas ml., Dama s kamelijami; Perron, Idealna tašča; Mont- tell, Velika vas; Maupassant, Novela.

Italijanska literatura je zastopana samo po Grosiju: Marco Visconti; angleška po Shakespearu (Romeo in Julija, Hamlet, Julij Cezar) in Wallaceu (Ben Hur). — Iz nemškega slovstva je prevedenih in nekaj vseh iger in mladinskih spisov in bedasti izrodek antisemitske propagande: Rohling, Židovsko pravoslovje v Talmudu. — Naj navedem še skrajšani prevod Odiseje.

A. Gabršček je pa založil tudi dosti iz- vrčnih slovenskih del: pesmi Kršanove, Funtkove, Trnkove, Praprotnikove, izbra- ne Gregorčičeve; Govekarjeve drame (Gr- čo, Legionarje, Des. brata, Rokovnjace in M. Krpana), novele Z. Kvedrove, dve Tro- štovi povesti, Ganglovi drami Sina in Sad greha ter Pisanice (za mladino). »Na raz- stanku« slov. osmošolcev 1899, Aleševčevi veseli igr. Nemški ne znanjo in Eno uro dok- tor, Ogrinčeva V Ljubljano jo dajmo, Klio- žovo dramo Materin blagoslov, Benko- vega Strahomirja, M. Pajka Mlado Zoro, Linhart-Govekarjevo Zupanovo Micko, Izbr. spise P. Pajkove, Govekarjeve novele O te ženske, 2 veseli igr. Milčinskoga, Lj. Štias- nega potopis V Petrograd, B. Vošnjaka Za- piske ml. potnika, Knaflčev Socializem, 3 smopice Nar. pripovedk v Soških planinah (nabrala A. Gabršček in Jos. Kenda), Ru- tarjevo Zgod. črtice o pokn. grofiji Gorisko- Gradščanski. A. Sušnikovega Posavčica i. dr. — O prevodih ruskih in poljskih del moram omeniti, da so večidel izvršeni po nemških prevodih, kakor je razvidno iz bolj ali manj popačenih lastnih imen. Za- ložnik ni našel na Gorislem ljudi, ki bi znal ruski, oz. poljski in bi imeli dovolj prostega časa za prevajanje romanov. Na žalost je tudi slovensčina v nekaterih pre- vodih polna pogrškov: založnik ni imel dobrega korektorja. — Kljub temu smem reči, da je A. Gabršček mnogo pripomogel, da so Slovinci spoznali dela slovenskih pi- sateljev. I. K.

Iz Ptujja

Umrl je v 64. letu starosti g. Tonejc Rudolf, železniški uradnik v pok. in trgo- vec. Pokojni je bil zaveden naprednjak in zvest član Sokola. Pogreb bo v soboto ob pol 18. iz mrtvašnice na mestnem pokop- ališču. Preostali nam želimo srčno sožalje!

Maribor dobi frizersko šolo

Maribor, 1. julija.

Ob priliki letošnjega Mariborskega ted- na bo slavilo Združenje brivcev in frizer-jev v Mariboru. 50 letnico svojega obstoja. Ob tej priliki se bo združenje udeležilo gospodarske povorke po mestu. Člani bo- do prikazali zgodovinske frizure iz časa renesanse preko baroka, rokokoja. Bie- dermayerja vse do danes. Pokazali bodo tako razvoj frizure od l. 1715. do danes in bo to prva tovrstna prireditev v naši državi.

Ob tej priliki bo po zagotovilu maribor- skega mestnega župana položen temelj strokovne praktične šole za brivski in friz- zerski naraščaj, ki bo hkrati služila tudi napredka voljnemu pomočnikom in moj- strom. Šola bo v renoviranem maribor- skem gradu v bivših prostorih »Naših kril«. Glede na proslavo 20 letnice osvo- bojenja in 50 letnice Združenja se bo ta šola imenovala »Jubilejna praktična friz- zerska šola«. Opremljena bo z najmoder- nejšimi potrebnimi aparati in bo to prva šola te vrste v Jugoslaviji. Za prizadevanje gre Združenju brivcev in frizerjev v Ma- riboru s predsednikom g. Novakom na čelu vse priznanje.

— Brusnice pri Novem mestu. III. češ- njev dan 26. junija je odlično uspel. Pred- sednik podružnice Marinč je pri sprejemu pozdravil zastopnika kraljevske banke uprave g. inšpektorja Franca Kafola, sre- skega načelnika g. Vidmarja, sreskega kmet. referenta Malaska in njegovega po- močnika Filipiča, zastopnika kmetijske šole na Grmu g. Flegla in prefekta g. prof. Mavčeca, referenta Sitarja in šolskega nadzornika Skebeta. Učenka Martina Pav- linova je deklarirala priložnostno pesem, pevski zbor pa je zapel pozdravno him- no. Nato so odšli gostje, med njimi 40 gojencev kmetijske šole in številno občin- stvo v šolsko poslopje, kjer je bila imeni- to aranžirana razstava brusniških hrustavk. Po govorih, ki so izvenili v slavo- sprev brusniški hrustavki, je otvoril zastopnik kraljevske banke uprave g. inšp. Kafol razstavo. V drugi sobi je bil češnjev sejem, kjer si dobil poceni krasne češnje, brusniške hrustavke. Zvečer pa je avto odpeljal razstavno blago v Ljubljano in v ponedeljek jutraj je krasni sad raz- veselil srca Ljubljancov.

Glasbeni praznik v Radečah

Radeče, 2. julija

Naše malo idilično mestce bo praznovalo jutri velik glasbeni praznik, kakršnih je bilo le malo v Zasavju. Slovini lepiki, razširjeni menda po vsem Zasavju, nazna- njajo, da bo v nedeljo otvoritev in blago- slovest glasbenega doma, last glasbenega društva »Savski val« v Radečah. Na slavo je povabilenih več tisoč iz Zasavja, ki bodo s svojo prisotnostjo še posebej počastile po- men našega glasbenega praznika, s čimer obvesčemo vsi javnost, ki namerava ta dan v Radeče.

Novi glasbeni dom, ki je bil dograjen pred mesec, stoji v mestnem parku, poleg industrije g. Antona Polanca, bivšega rade- skega župana in stoji v okras našem me- stu. V njem se vrše vsakega tedenskega god- bene vaje, ki jih ima glasbeno društvo »Sav- ski val« pod taktirko g. Vodovca iz Ra- deč. Društvo ima na domu še nekaj dolgca, ki pa ga bo skušalo čim prej likvidirati.

Pod spretnim vodstvom g. Vodovca je glasbeno društvo postalo popolnoma sepe- litveno in kot tako nadstrankarske. Zato sodeluje na raznih sokolskih tolovaških pri- reditvah, na narodnih praznikih, pri proce- sijah itd., bodisi doma ali drugod. Povedo pa uživa priznanje in potrdilo.

Članom »Savskega vala« so se letoš ure- snile sanje. S kulukom, prostovoljnimi de- narnimi prispevki itd. so si postavili glasn- ni dom, ki je prvi v vsem Zasavju. Jutri bo torej otvoritev, združena z veliko ljud- sko veselico. V soboto zvečer bo ob 8. ur. ba- klada po mestu in podokolica pri kumici- ge Polancevi. V nedeljo ob 8. uri bo spre- jem številnih dokaj mladih. Od 9. ure do 9.45. bo promenadni koncert pred gla- senim domom. Po maši skupni sprevod na pokopališče, kjer bo poklonitev manom umirnih članov Popolnice je ob pol štirih bl- goslovitev in zahvalni govor, nato pa pro- sta zabava z raznimi šaljivimi točkami.

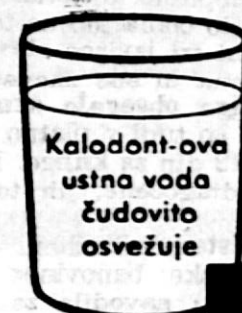
Kdor le more, naj priide ta dan v Radeče na naš glasbeni praznik. Čisti dotček je namenjen za poravnavo dolgca na glasbe- nem domu.

Lep dar: Zgodbe brez greze

Tako lahko vara ogledalo!

Tudi ko se vidijo Vaši zobje v ogledalu lepi, je že možno, da zobni kamen na njihovi notranji strani vrši svoje uničevalno delo. Če hočete imeti ne samo bele, temveč tudi zobe brez zobnega kamna, tedaj uporabljajte Sargov Kalodont! To je v Jugoslaviji edina zobna krema, z učinkovitim sulfo- ricinoleatom proti zobnemu kamnu.

SARGOV

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

Na razstavi meščanske šole

Skofja Loka, 1. julija

Drobni prstki in brihtne glavice so nam ustvarili vse tisto raznolikost in poučeno, kar smo videli te dni na razstavi škofojloške meščanske šole. Razstava je bila otvorjena v nedeljo in do praznika, ogledalo pa si jo je izredno veliko ljudi, kar je pač znak, da se ljudje vendarle zanimajo, za delo, ki ga opravlja šola. Razstavni prostori so bili v drugem nadstropju, v dveh učilnicah. Zelo nam je ugajalo, ko smo lahko na vsakem koraku ugotavljali, kako uspešno in siste- matično želi meščanska šola najstnejše po- vezanosti mladine z vsakdanjim življenjem, njegovim utrpanjem in potrebami. Nič ni bilo zgolj šolskega! Ne! Vpravi nasprotno, predmeti kaj živo pripovedujejo, da so na- slonili pouk docela na praktično življenje. Razstavila je šola ročna dela, pismente iz- delke in risbe. Osobito smo opazili tudi, da je prišel smisel za nacionalno ornameniko do polne veljave. Risarski izdelki so prika- zovali globoko enotnost, pripravljeni učence do pojmovanja enostavnih strojev in likov, v ročnem delu so izgovarjali barvisti papir, vezali so celo knjige, izgovarjali mape vseh vrst, barvali so tudi na krožnik in sploh uporabili vse tehnike in material (papir, les, rafija, glina itd.).

Kot posebnost smo opazili zbirko žit, le- sa, predelavo bombaža, izdelovanje papir- ja, zlasti pa je zavzel velik relief Jugosla- vije, kolektivno delo vsega četrtega razreda. Jugoslavijo smo lahko spoznali na podlagi raznih šematičnih slik, a pot, ki jo ubira ženska mladina, so pokazala dekliška ročna dela. Prti, blazine, torbice, nogavice, zem- plice, robčki, zavijačke in kdo ve kaj še vse se je vrstilo pred gledalčevimi očmi, a vsi izdelki so kazali veliko uvečanstvo ma- ladine v delu, ki spadajo v ženske roke. Uče- nke so se celo učile servirati. Želimo, da bi stopala naša mlada meščanska šola tudi v bodoče po zrtvinih potih.

Tatvine se množe

Skofja Loka, 29. junija

Oni dan so imeli tatinstvi obisk v Do- la pri posestniku Jožetu Carmanu. Hissa vrata so bila odprta, domači na polju, v neposredni bližini doma, kar pa tatu ni motilo, da ne bi posegel po 400 dinarjih in z njimi izginili. Carmanovi so ga celo videli, ko je odhajal iz hiše, a jim niti na misel ni prišlo, da bi bili okradeni. Ko so našli razmetano stanovanje, so šele spo- znali, kaj se je zgodilo. Tatvina je bila hvalena v jutranjih urah, zvedelo pa se je za njo v Skofji Loki šele pozno popo- ldn. V tatvini obtoženi je tat ukradeni denar seveda lahko odnesel.

Ponoči istega dne je bilo vloženo pri posestniku Pavlu Ferlicu iz Drag. Ukra- diti so mu 400 din. iste noči je bilo vložje- no v župnišče v Soti. Ta vlom se je pa- sabo izplačal. Menda so morali tatu ali tatove silšati in jih prepričati, kajti odnesli so le jonec kuhanskega fižola. V hišo Petra Porente je prišla oni dan na obisk neka mladica. Kolo, ki se je z njim pripelja- la, je prislonila na zid. Medtem, ko je bila v hiši, je nekdo iztrgal priložnost in ga je izmaknil. V Selčici pri tako zvanj Skali- ci se je kopaj v petek popoldne poročnik g. Ristić. Čim se je nekoliko oddaljil od svoje obiske in stopil k ostalim kopalcem, se je prikradel k njegovi obiski tat in mu odnesel žepno uro, manjšo vrvoto denar- ja in denar. Presenečeni g. Ristić je tatvni- no takoj prijavil, zlasti še, ker so ljudje preje ob vodi opazili nekakega moškega, ki se je motal skozi grmičevje, tudi kopalca v temnih plavalnih hlačah. Orožniki so že istega dne aretirali starega grešnika domačina Albina B. Albina krivdo odločno doli, kar mu pa najbrž ne bo mnogo po- magalo. Mladeniča so pridržali začasno v občinskem zaporu, potem pa bo imelo z njim opravka sodišče.

Občinstvo je dostikrat tudi samo krivo, da ne morejo falotom tako hitro do žive- ga. To dan sta se mudila v eni starokoški gostilni dva moška, ki sta se zdeli vsem sumljiva, a nikomur ni prišlo na misel, da bi bili obvestili orožnike, ki bi bili potem že storili svoje. V neki hiši pri Sv. Duhu pa se je zakaopal tritkrat zapored v senu v podstrešju neki vandrovec ali kaj Modli

je očitno tical v senu z namenom, da se ogleda okolico. Domači se za tatva niso niti zmenili, kakor bi bilo vse v najp- sem redu kljub temu, da je domači an- celo naletel nanj v podstrešju. V takih primerih bi bila pač dolžnost ljudi, da gre- do oblastem na roko in jim pomagajo pri razkrivanju vlomov in tatvin.

KINO SLOVA, tel. 27-30

„NE POZABI ME“

Benjamin Gigli — Magda Schneider
Zurnal: Sokolske svetčanosti v Pragi.

Iz Radeč

— Proslava Vidovega dne. Naše mesto je dostojno počastilo spomin padlih juna- kov na Kokovem polju l. 1389. Službe bo- že, katero je opravil tukajšnji kaplan g. Pokorn, so se udeležili poleg osnovnoš- ske mladine in učiteljske tudi zastopniki državnih uradov in korporacij ter mnogo drugih meščanov. Po maši je obkolila mladina zopet v šolo, kjer je imela na dvoršču običajno vidovdanske proslavo: otroci so peli in deklarirali in tolovadili ter zaključili proslavo z državno in narod- no himno. Prisostvovalo je tudi nekaj starih, ki so z zanimanjem sledili nasto- pu svojih otrok na proslavi.

— Našim cenjenim naročnikom in čla- tem »Slovenskega Naroda« v včerajš. Komur je potekala mesečna naročnina, lah- ko isto plača pri g. Antonu Kosu v Rade- čah št. 33. G. Kos bo zbiral naročni- no v svoji trgovini do 8. vsakega mes- ca, nakar jo bo nakazal s skupno po- ložnico upravnistvu »Slovenskega Naro- da«. Pri njem se lahko zgleda tudi novi naročniki, ki zdaj z zanimanjem čitajo v javnih lokalih naš list. Nakazite ma sa- mo 12 din, naslednji dan boste dobili »Slo- venski Narod« dostavljen že na dom in to takoj po prihodni poštnege prevoznika g. Baumkircherja, t. j. po 19. uri. Naro- čanje, širite in čitajte »Slovenski Narod«, saj je to edini slovenski popoldanski dnev- nik, ki izhaja že nad 70 let pripravlja zanimive vesti iz znanega sveta z naj- aktualnejšimi političnimi članki ter je po- leg tega najbolj informiran list iz vse- ga Zasavja. Zato ne odlašajte in vplačaj- te še danes g. Kosu 12 din za naročnino.

— Previsoke cene mesa. Že dolgo je tega odkar se je podražilo teleče meso, toda brez pravega vzroka. Teleče in svinjsko meso se prodaja pri nas po 14 din s kosom; brez kosov pa še dražje. Goveje meso je po 12 din. Te cene so odlično previseke za naše kraje, saj ne odgovarjajo zvišanju cen živine pri živi vaji. Podoba je, da smo ka- kor raja brez moči proti tako visokim ce- nam. Zato naprosmo oblasti, da revidirajo cene mesa. Državnim uslužbencom so se plače bore malo zvišale, draginja pa je vsak dan večja! Zato prosimo vsaj za za- ščitno pri nakupu živinjskih potrebščin.

— Občinski sejem. V ponedeljek je bil v Radečah občinski občinski sejem, na katerem se je zbralo zelo veliko sejmar-jev kramarjev. Priprane je bilo tudi pre- oej goveje živine. Četudi so bile zmerne cene, so potekale kupčije srednje dobro, ker je bilo kupcev bolj malo. Živinisti se- jem se je zaenkrat vršil še na starem se- mišču, ker prostor na novem še ni urejen. Prihajemo pa, da bo prihodnji sejem že na travnišču za sreskim sodiščem, katera- ga je kupila mestna radniška občina za se- jem goveje živine in prašev.

— Prašne ceste. Odkar je pritisnita sti- na v zvočina, je na cesti precej praša, ki ga dvigajo zlasti avtomobili. Ali bi ne loma- lo dolnik mestna občina dookolično ne ra- ši tega vprašanja, da bi hitro posredovali, stanujoči ob glavni cesti v hudi vodnji škropili cesto po večkrat na dan in to si- stematično? Mestna občina bo morala v prihodnji prečistiti vseh vseh postojajo- na mestna stanovanja, podobno, kakor se to nagradilo še druge občine upravne. Mest- ninska občina je včeraj v ta namen lo- no 12.000 din, karbi si je morda štelo, pa- nihi avto. Tudi bi bilo mogoče poslati rezo razpisati, kako nam je dolžnost ne- štiti to vprašanje; karji vse dotlej je za- man vsakomur hvaloslovno prizadevanje javnih funkcionarjev pri polnjenju tal- kama in dvigajočih prašnega stanja.

nogno obo, ki ni znalo prav nameriti foto-
grafalnega aparata. Fotografiran je pa res
na Monini planini v strahovnem medved.

— Naše trgovinska pogodba s Rumunijo ratificirana. V razgovoru s »Srbizemom N. stic« je bil včeraj objavljen krajši dekret s katerim je ratificirana trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Rumunijo, sklenjena okt. 12. maja v Beogradu.

— Svjetski rudnik v Mošću preči v svojih reka. In Mošćko dolino nam poroča, da je svjetski rudnik, ki je bil nek Anglija, prevelika naša nemška družba in da bo tako odplačilo se prihodnje dni čisto 100 dolara. Pogajanja se so vršila v Londonu, da se odpre, za razpisne, tako

— dravski banovini selo naraslo.

— Borna dela sprejme sodarja, torterja, kovača, pletilca kolar, elektrotehniku za vodstvo elektrarne, klučavničarja za lesne in železne roloje, hlapca in zvonilovarja.

— Je, ali ni? Ko so naši lovci včeraj gledali sliko krilatih nosilca poročila o ustrojenem medvedu na Manki planini.

— Smajajoči s glavami, šol, tale pa so že b krivoloci! kapetani! komanšace. Roa, se porjeda sliko, se ti sidi, da vidiš mladega medvedka ali celo otroka igraje, ne pa 205 kg težke medvica. Ktaka je, kakovostna.

imeli v kopalšču še najzibavnejše vrtnice. Geometri katarske uprave po redno poslovali po odobrenem potnem naznaku v Skofiji Loka 4. julija.

— **Razsklajevanje s gnojnicjo.** V pone- deljek ko je že več ali manj legla Skofija Loka k potniku, je dočel Mestni trg majhno gnojnicjo... Bog nam odkod in kako je prišla na vogal našega prostora trga ženica s čerjo napojeno s gnojnicjo. Le trenutek je bilo treba potakati in se je je z drugega konca prikazala druga ženska vstajala. Kake bi priznal čerjo je očela

Znižane poletne cene!

skri razred iskal, da bi se je pa že na prvi razred prijavilo preko 200 otrok, pomeni le to: tošnje število znaten padeč. Lani je prvi razred imel 4 oddelke, letos pa bo imel le tri. Upamo, da se bo na val na gimnazijo še bolj polegel, če se v Kranju ustanovi meštanska šola.

— **Kranjske ceste** so zopet postale vse jamaste in polne kanalov. Deloma je temu krivo škropljenje, ki ceste zmehča, avtomobilski promet je pa iz dneva v dan večji. Kdaj se bo ga kranjske ceste

zej, lamo cerkev, ki je s svojimi gotosko-nemškimi slogom in tisočimi oltarji redkost. Dalje smo videli, kako se je povzpela mladina na razvaline starega gradu ter se divila krasnemu razgledu. Žal, da smo imeli redko priliko videti, da bi si bila žola ogledala Sokolski dom, to monumentalno zgradbo, žarččo duševne in, telesne kulture. Letošnje sokolsko leto je sicer končano, zato pa priporočamo za bodoče voditeljem te šolskih ekscurzij, da ne zamudijo te prilike, ako bodo posekali Laško v prihodnosti.

— Tekma koscev. V nedeljo, 3. t. m. priredi društvo kmetikih fantov in deklet v Spodnji Dragi priobjeljeno tekmo koscev, ki se bo vršila popoldan. Za tekmovalce so razpisane lepe nagrade, a po temki se bo vršila domača zabava, za katero je v vsem dobro preskrbljeno. Prijatelji društva, na videnje v nedeljo popoldne v Spodnji dragi.

Podrobne sporede vseh evropskih radijskih postaj in obilo zanimivega štiva dobite v tedniku za radio, gledališče in film »NAS VAL«, Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

zej, lamo cerkev, ki je s svojimi gotosko-nemškimi slogom in tisočimi oltarji redkost. Dalje smo videli, kako se je povzpela mladina na razvaline starega gradu ter se divila krasnemu razgledu. Žal, da smo imeli redko priliko videti, da bi si bila žola ogledala Sokolski dom, to monumentalno zgradbo, žarččo duševne in, telesne kulture. Letošnje sokolsko leto je sicer končano, zato pa priporočamo za bodoče voditeljem te šolskih ekscurzij, da ne zamudijo te prilike, ako bodo posekali Laško v prihodnosti.

skri razred iskal, da bi se je pa že na prvi razred prijavilo preko 200 otrok, pomeni le to: tošnje število znaten padeč. Lani je prvi razred imel 4 oddelke, letos pa bo imel le tri. Upamo, da se bo na val na gimnazijo še bolj polegel, če se v Kranju ustanovi meštanska šola.

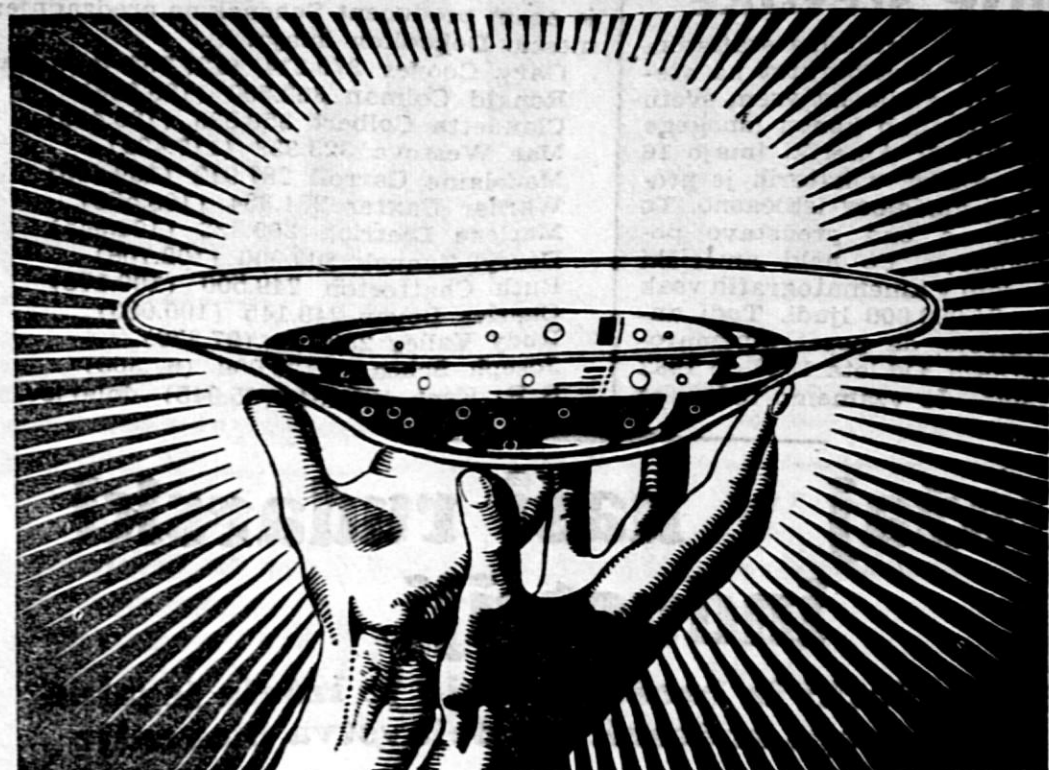
— **Kranjske ceste** so zopet postale vse jamaste in polne kanalov. Deloma je temu krivo škropljenje, ki ceste zmehča, avtomobilski promet je pa iz dneva v dan večji. Kdaj se bo ga kranjske ceste

skri razred iskal, da bi se je pa že kmalu odločil, kaj bo. Vse kar ni bil v knjižnici, izdelalo pa je 134. V primeri z lanskim navalom, ko se je za prvi razred prijavilo preko 200 otrok, pomeni le tošnje število znaten padec. Lani je prvi razred imel 4 oddelke, letos pa bo imel le tri. Upamo, da se bo na val na gimnazijo še bolj polegel, če se v Kranju ustanovi meštanska šola.

— **Kranjske ceste** so zopet postale vse jamaste in polne kanalov. Deloma je temu krivo škropljenje, ki ceste zmehča, avtomobilski promet je pa iz dneva v dan večji. Kdaj se bo ga kranjske ceste

— Solški izleti. Kakor vsako leto, smo imeli tudi letos priliko opazovati več izletov solške mladine raznih šol, ki je posetila Laško. Krasna lega, ugodne železniške zveze ter ter znamenitosti kraja, vse to usposablja Laško kot eno najpriporočljivejših krajev za take izlete. Pri tem smo videli, da si je ogledala solška mladina Valentinčev muzej, famo cerkev, ki je s svojim gotosko-manskim orokom in tarobnimi oltarji res redkost. Dalje smo videli, kako se je povzpela mladina na razvaline starega gradu ter se divila krasnemu razgledu. Žal, da pa smo imeli redko priliko videti, da bi si bila ogledala Solški dom, to monumentalno zgradbo, žarišče duševne in telesne kulture. Letošnje leto je bilo tudi leto krasne solske mladine za bodočo voditeljico let solških ekskurzij, da ne zamudijo te prilike, aljo bodo posetili Laško vsi solški študenti, ki bodo prišli na izlet.

Novo zdravje - tisoči vtiskov

Proti revmi, boleznim srca, živcev, prebavnih organov, ženskim in pljučnim boleznim vseh vrst je

v češkoslovaški znatno številce zdravilišč svetovnega slovesa.

Sijajna zdravniška oskrba. Zajemeno uspešno zdravljenje. Popoln komfort. Dobri in ceneni hoteli ter specijalni sanatoriji. Romantični gozdovi. Visoke Tatve s krasno naravo — zdravilnimi solnčnimi žarki. Edinstveni zgodovinski spomini. Informirajte se v vseh potovalnih pisarnah.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

TRAJNO ONDULACIJO

ter barvanje las, obrvi in trepalnic izvršujem vestno v novem salonu GODINA, Sv. Petra c. 3, pri Marijinem trgu. 1745

JESENSKI CENIK

cvetličnih in gospodarskih semen ter cvetnih gomoljev s preko 1000 vrst, s prekrasno barvanimi platnicami, dobite zastonj! Pišite ali pa pridite ponj. Sever & Komp., Ljubljana. 44. R.

50 PAR ENTLANJE

azuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 6.75 din. »Julijana«, Gosposvetska c. 12.

LAHKA LETNA OBLACILA

vetrni suknjiči, perilo i. t. d. prodaja najceneje. PRESKER, Sv. Petra cesta 14. 1.R.

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, nasproti »Nebotičnika«.

PRIPOROČA SE

letovišče in kopališče Sorli, Gorenja vas nad Sk. Loko. 1875

TRAJNO ONDULACIJO

s 6-mesečno garancijo, v modernih frizurah. Vam napravi z najnovejšim aparatom za ceno Din 60.— »SALON MERLAK«, Sv. Petra cesta 76. 1791

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

NATAKARICA

vajena gostilna in hišnih del, do 25 let, čedne postave, dobi takoj službo. Lahko je ločenka ali vdova brez otrok. Slika in svoj polni naslov naj pošlje na upravo »Slov. Narod« pod šifro »Natakara« do 25. 1800

VRTNAR

samosvojen strokovnjak v vseh panogah te stroke, neoženjen, isče stalno službo. Nastop po dogovoru. Naslov pove upravo »Slov. Narod«. 1794

MODISTINJA

sprejme vjenko. — Salon »La femme chic«, Anica Puhek, Ljubljana, Selenburgova 6/1. 1802

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

STRUŽNICO ZA ZELEZO

(Drehbank) višina konic nad 250 mm, dolžina 1 m naprej kupim. — Trgovina strojev Dovžan, Franciškanska 4. 1789

POUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

STROJEPIŠNI POUK

Večerni tečaj, oddelki od 6 do 8. in od 8. do 9. ure zvečer. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. zvečer. Solnina zelo nizka. Na razpolago 25 najrazličnejših pisalnih strojev. Posebni tečaj za starejše dame in gospode. Christofor učni zavod, Domobranska cesta 15. 1443

SOFERSKA SOLA

pooblaščen koncesionirana — I. Gabersček, bivši komisar za sofske izpitne, Kolodvorska ul. 43, telefon št. 28-23. 1516

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

Največja zaloga

PERJA in PUHA in nizke cene! — Prodaja KLAVER, Vošnjakova ul. 4 1787

MED

letošnji, gozdni, svetlorumen, zdravilni in zdravilno čist, vrč od 10 kg Din 150.—, 30 kg Din 140.— franko voznina razpošilja G. Drechsler, Tuzla. 1778

BUKOVE ODPADKE

suhe, 500 kg za 115 dinarjev, trboveljski premož in drva nudi tvrdica KURIVO, Tyrševa cesta 31, tel. 34-34.

DOPISI

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

DAMA

čedne, srednje močne postave, do 40 let, ki v svojem zakonu ni zadovoljna, naj pošlje svoj polni naslov in sliko, ki se vrne, na upravo »Slov. Narod« pod »Junij 1938«. — Tajnost strogo zagotovljena. 1800

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

VEČJE ENOSOBNO

ali dvosobno stanovanje s pritlikami, čisto, solčno, v predmestju, isčem za 1. avgust. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Točen plačnik 400«. 1790

VELIKO PRAZNO SOBO

ulčno, za pisarno, obrt, stanovanje, center Ljubljane, oddam. Mestni trg 11/1. 1792

GOSTILNA

v središču Vrhnike, pripravna tudi za vinotoč dalmatinskega vina, se takoj odda v najem. Informacije daje lastnica Ana Stržinar, Stara cesta, Vrhnika. 1797

TRGOVSKI LOKAL

v najprometnejši ulici Ljubljane se odda proti nizki najemni. Naslov v upravi »Slov. Narod«. 1793

OPREMLJENO SOBO

smatno, s strogo separiranim vhodom, oddam dvema gospodoma s 16. t.m. Naslov v upravi »Slov. Narod«. 1803

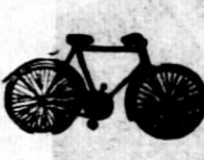
Marmelade in želeji

Navaden zavojček za približno 1 kg marmelade, cena Din 4.—

Otroški vozički najnovejših modelov

Dvokolesa, motorji, tričkili

Šivalni stroji pogostilni

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEL

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR, Aleksandrova cesta 26

Halo!

Halo!

V nedeljo vsi na vrtni koncert k LASANU v šiško

kjer svira prvovrstna TON-TON godba. Točila se bodo dobra dalmatinska vina. Razni prigrizki in na raznju pečeno jagnje. Se priporoča

Lasan

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVLIJA je

NAŠ VAL

SPOREDÍ evropskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, modni pregled, novice iz radijskega sveta, filmska smotra, nagradni natečaj.

UPRAVA: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Mesečna naročnina samo 12.— dinarjev.

Makulturni papir

preda

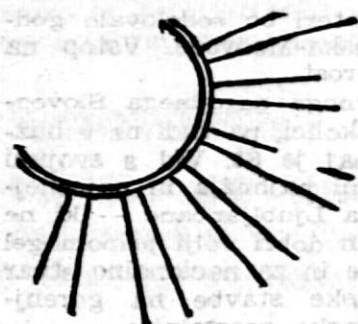
uprava »Slovenskega Naroda« Ljubljana, Knaflijeva ulica števil. 5

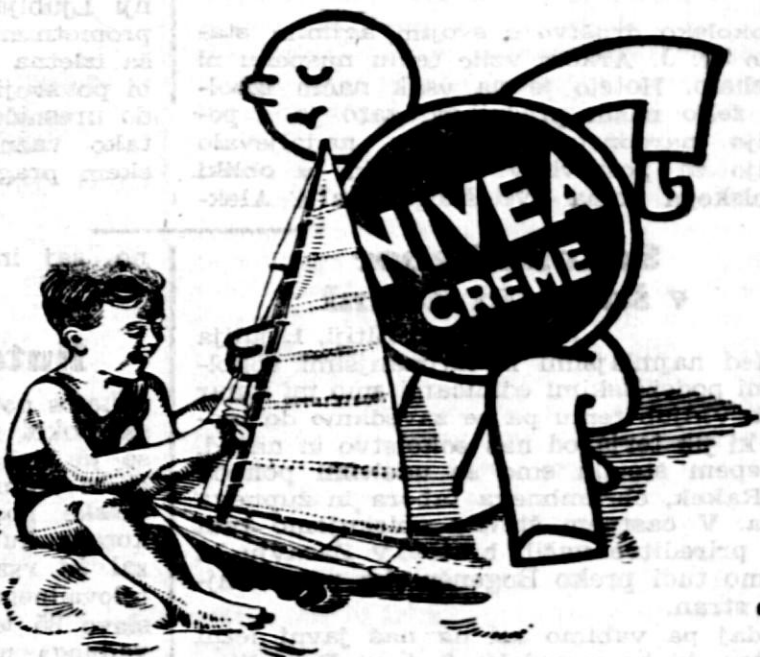
prevladuje živa pestrost barv?

Od Sušaka do Kotorja nosijo vse dame rade elegantne obalske obleke. Short ali kakšno pestro barvasto kopalno obleko si lahko vsaka dama tudi sama napravi. In kako je lahko ohraniti lepoto teh mižnih obalskih oblek: operite jih v bogati, blagi peni milnih lusk Lux! To je tudi na potovanju zelo preprosto.

LUX za vse poletne tkanine
... SE RAZTOPI TUDI V MRZLI VODI!

Mladost ne more pogrešati moje pomoči!

Mednarodna špedicija

TURK

Prosto javno skladišče

LJUBLJANA

prevzema

PREVAZANJE

vsakovrstnega blaga, kuriva, strojev, selitve v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi in avtomobili in to hitro ter po nizki ceni. Masarykova c. 9 (nasproti tovarnega kolodvora). Telefon: 21-57

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošiljk in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija pravilnosti zaračunavanja carine in vse informacije brezplačno. Vilharjeva c. 33 (nasproti nove carinarnice). Telefon: 24-50

VSKLADIŠČENJE

raznega blaga kakor tudi pohištva v lastnem, mestnem trošarini in uvoznine prostem JAVNEM SKLADIŠČU. Oskrba inkaso-povzetji. Kotnikova ul. 12 (nasproti mestne elektrarne). Telefon: 30-73

Založba »Cesta« je pravkar izdala svojo tretjo knjigo, najnovejšo delo Davorina Ravljana:

ČRNA VOJNA

Znani pisatelj nam v tej knjigi opisuje usodne dogodke, ki so se v zadnjem letu svetovne vojne, to je ravno pred 20 leti, odigrali v Judenburgu. Delo bo gotovo vzbudilo v vsaj naši javnosti največje zanimanje, zlasti pa bodo begli po njej vsi oni, ki so bili priča judenburških krvavih dogodkov. Knjiga obsega 120 strani in stane v platno vezana 15 din, broširana pa 10 din (s poštnino 1 din več). Naročilo naslovite po dopisnici na naslov: Založba Cesta, Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Po sprejetju naročila vam založba takoj pošlje položnico.

Če že nimate prvih dveh knjig založbe Ceste, tedaj jih naročite skupaj s to tretjo knjigo. Doslej sta izšli v založbi Ceste naslednji dve knjigi:

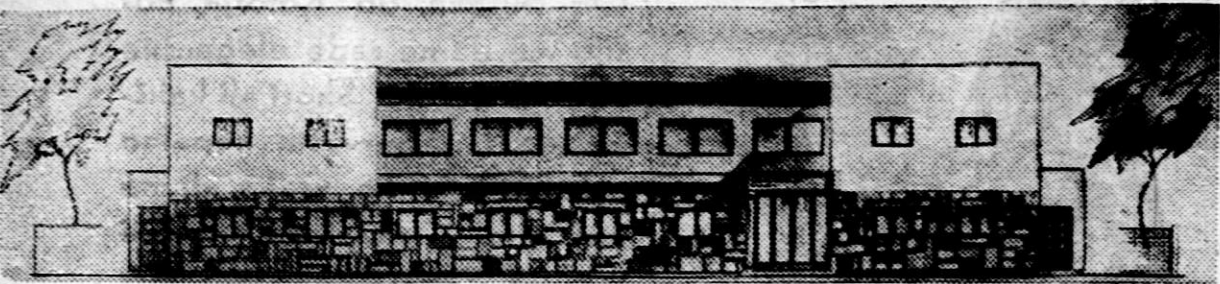
Ravljien: Zgodbe brez groze; Klabund: Pjotr — Rasputin.

Sokolstvo

Sokolski dom v št. Vidu nad Ljubljano

V spomin na viteškega kralja Aleksandra I. in na višmarški tabor

Trideset let trdega, toda idealnega dela za narodni preporod ima za seboj Sokolsko društvo v št. Vidu nad Ljubljano. Številne žrtve dokazujejo, da črpa sokolstvo povsod svoj svetli izvor in pravico do trajnega obstoja iz svoje neomajne vere v srečnejšo narodno bodočnost, ki naj bi budo deložni vsi v lepšem življenju na domači grudi.

Pročelje bodočega sokolskega doma v št. Vidu nad Ljubljano.

Po vojni se je društvo v zvezi z neugodnim razmeram razpisalo v vsakem oziru. Kupilo je ob glavni cesti prostor za letno telovadnico ter redno prirejalo javne nastope. Ob priliki praznovanja 25 letnice društvenega obstoja je bil na zgodovinskih tleh višmarškega tabora okoliščini zlet in tedaj je dozorle misli postaviti trajnega spomenika na ta najznamenitejši narodni tabor, ko je slovenski narod formuliral svoj politični program v jugoslovenski smeri. Težki manifestaciji so hoteli že nekdo postaviti dostojen spomenik, kar pa je avstrijska vlada prepovedala. Vendar lepa misel ni umrla. Prevzelo jo je šentvitsko sokolsko društvo, ki je dalo iniciativno za izvojitve akcijskega odbora v Ljubljani z nalogo, da zgradi v spomin na veličastno narodno in politično manifestacijo v Višmarji sokolski dom v št. Vidu. Akcijski odbor je tedaj razposlal prošnje slovenskim denarnim zavodom, industrijskim podjetjem ter sličnim ustanovam za dobrohotne prispevke, toda razen ene izjeme se ni nihče odzval tej plemeniti akciji.

Sokolsko društvo s svojim agilnim starostom dr. J. Arkom vžle temu nusehu ni odnehalo. Hotelo je na vsak način izpolniti željo naših prednikov, zato je s pomočjo narodnega občinstva nadaljevalo akcijo za postavitev spomenika v obliki sokolskega doma »Viteškega kralja Alek-

sandra I. Zednjitelja». Ker je bilo letno telovadišče za postavitev doma premajhno, je kupilo nov velik prostor v širini 10.000 kv. m., kjer bo zgrajen svoj dom. Načrte za stavbo je izdelal inž. M. Kom. Dom res ne bo razkošen, bo pa praktično urejen ter bo popolnoma skladen s svojim namenom. Pročelna stran doma meri približno 34 m. Oder in telovadnica bosta do-

voj velika (dolžina 27 m, širina 11 m). Ker društvo samo ne more vseh stroškov, mora pa računati s podporo narodnega sokolstva naklonjenega občinstva, ki pravilno razumeva pomen in važnost bodočega doma v severnem predmestju Velike Ljubljane. V ta namen prireja društvo poleg javnih nastopov tudi tombolo z vrtnimi veselici. Ves dobiček teh prireditvev gre v korist gradnje sokolskega doma. Tako bo tudi jutri ob 15. prireditvi na svojem letnem telovadišču ob koncu tramvajске proge veliko javno tombolo z 10 glavnimi dobitki, med katerimi so n. pr. kompletna kuhinjska oprema, možno in žensko kolo, blago za moža in žensko obleko, kompletni stekleni servis, zaboj specerije i. dr. Poleg tega pa je pripravljen še nad 200 dragocenih dobitkov. Po končani tomboli bo velika narodna veselica, pri kateri bo sodelovalo godbeno društvo Preska-Medvođe. Vstop na obe prireditvi je prost.

Naj ne bo nobenega narodnega Slovenca v št. Vidu in okolici, pa tudi ne v bližnji Ljubljani — saj je št. Vid s svojimi prometnimi zvezami najbližja in najcenejša izletna točka za Ljubljance — ki ne bi po svoji moči in dobri volji pripomogel do uresničenja lepe in za nacionalno stvar tako važne sokolske stavbe na gorenjškem pragu slovenske prestolnice.

ne, saj imamo ugodne železniške zveze. Zdravo!

35-letnica

Ljutomerskega Sokola

Letos poteka 35 let, kar je razprostri Murški Sokol svoja krila v Ljutomeru, odkoder se je širila sokolska ideja po vsem Murškem polju, kjer stoji že danes mnoge sokolske postojanke. Krepko pred njimi pa koraka Ljutomerski Sokol, ki nam je pokazal še vsako leto uspehe svojega dela s telovadnega in prosvetnega polja. V proslavo 35 letnice je bila na predvečer telovadnega prirejana zelo dobro obiskana telovadna akademija. Program akademije je obsegal nastop vseh društvenih odsekov, tedaj v glavnem tehnični in prosvetni del.

Tehnični del je obsegal nastop šestorice (gimnastične vaje članov), orodno telovadbo (drog), in dvanaestorice (ritmične vaje članov in članic). Vse točke so bile izvajane s spremljavo klavirja. Nastop telovadcev in telovadk pa je bil strunen, harmoničen in eksakten, za kar gre zaslugi br. Maričič in br. Pohlu, ki sta pri študiju pokazala vse svoje tehnične sposobnosti, dokaz za to je dejstvo, da so se telovadne točke morale celo ponoviti ob velikem odobravanju občinstva.

S prosvetnim delom akademije so nam Ljutomerčani pokazali vesoljstvo Ljubosumnosti, ki je prav dobro uspešna. Tu smo videli naše nove igralne moči, ki so se v doživljanju dejanja prav dobro obnesle ter so poleg ostalih igralcev izbornu rešile svoje vloge. Spretna rešila in scenarija br. Stoparja je povzročila zunanji efekt. Lutkovni odsek je nastopil s 4 dejanji iz Fausta, čigar izvedba je bila v rokah br. Bereta. Nove lutke in kulise ter vsa zamisel br. Bereta je bila prava doba.

Peški nastop je obsegal 4 narodne pesmi, ki so prav dobro zvenele. Alegorična slika, ki je zaključila pester spored akademije, je predstavljala Tyršev sestav. Med odmorji je igral društveni orkester pod strokovnim vodstvom br. Ivana Serena. Vsem sodelujočim moramo na uspehu akademije iskreno čestitati, ker so pokazali, da stoji Ljutomerski Sokol na trdnih temeljih. Zdravo!

H. E. REYBAUDOVA.

OSVETA

ROMAN DEKLISKEGA SRCA

Naslednje noči, ko so ugasnile v samostanu vse luči, je odprla Tereza svoje okno. Luna se je že blizala zatonu in z zadnjimi žarki je obsevala Terzino celico. Na nebu in na poljih je vladal povsod mir.

Redovnica je odložila volneno oblačilo; pokazali so se njeni krasni lasje, ki so jih bilo nedavno postregle usodne škarje in ki so bili zopet zrasli dolgi in svileni. Odprla je svoje samostansko oblačilo in zašepetala: Rajje oblečem stokrat raševino, nego da bi zopet nosila samostansko oblačilo... Potem je oblekla svojo posvetno obleko in obdržala ni nič samostanskega, niti škafurirja, ki ga je imela okrog vratu.

Ko je bilo vse končano, je položila pred okno svoje sandale in svoj pas. Potem je privezala vrvi na okno tako, da bi jo lahko od zunaj potegnili k sebi. V tem zadnjem trenutku ji ni odpovedalo niti srce, niti glava. Pogledala je dol; bila je tema in voda je žumela pod zidom kakor na dnu brezna. Tereza je vrgla skozi okno svojo obleko, svoj črni pajčolan in videla je, kako je padla na opekovni, povoj,

ki je tvoril nevarno stozico med reko in samostanskim zidom. Tedaj ni molila k bogu, ker je mislila, da jo je zavrnil, pač je pa sklenila roke in dvignila oči k nebu, rekoč: Mati božja, pomagaj mi!

Končno je zlezla skozi okno in se jela spuščati po lestvi iz samostana. Toda njene moči so bile kmalu izčrpane. Krči so ji jeli zvijati slabotne roke. Viseč nad prepadom je slišala strahotno šumenje. Mrzel pot ji je obliž čelo in zdelo se ji je, da se jo dotikajo strahovi s svojimi krili. Se trenutek je poskušala kljubovati tej strašni utrujenosti in znova napeti sile, pa so jo moči zapustile in zatisnila je oči. Bila bi strmoglavila v vodo, da ni začutila pod nogami nazidka pred zamreženim oknom oblačilnice. Instinktivno se je oprčila te opore in stala tako nekaj minut na ozkem nazidku. Počasi so se ji vračale moči. Ta počitek, to je bilo življenje, ki jo je osvobodilo iz grozot smrti. Ko si je slednjič opomogla, se je jela znova spuščati po lestvi in tako je srečno dosegla tla. Bila je vsa izčrpana in omamljena, ko je stopila na zemljo.

— Oj, — je dejala razprostrto roke, kakor da bi hotela objeti ves svet, — svobodna sem...

Cez dobro uro, ob zadnjem udarcu zvona, kličočega k jutranji molitvi, so se vse celice velike spalnice odprle, razen Terezine celice. Sestra nadzornica je stopila k vratom in potrkala. Ker se ni nihče odzval, je prišla predstojnica in odklenila vrata s svojim ključem. Celica je bila prazna. Vse sestre so prihiteli, prednica in nadzornica sta vstopili v celico. Našli sta sandale pri odprtem oknu in v jutranji zarji sta opazili spodaj črn pajčolan,

Na oklopnici

Charles Fallot pripoveduje: Na oklopnici je bil zdravnik major, ki se je bil postaral v svojem poklicu in ki je poznal vse zvrzede, kar so se jih kdaj izmislili mornarji, da bi jim ne bilo treba delati, da bi se izognili kasni ali pa da bi dobili dopust. Major je spadal med tiste, ki jih ni moglo preslepiti. Če je šlo za težko bolezen, je bil njegov pogovor s bolnikom vedno isti.

— Kaj vas boli, prijatelj? — je vprašal major obetovsko.

— Trebuh me boli, gospod major.

— Če vas boli trebuh, popijte kozarec morske vode, pa boste zopet zdravi.

— Noga me boli, gospod major.

— Držite jo nekaj časa v morski vodi, pa bo zdrava.

— Želodec me boli, gospod major.

— Popijte dva kozarca morske vode, pa vam bo odleglo.

Skratka, majorjeva zdravilna metoda je bila splošno znana. Za vse bolezni je predpisoval morsko vodo. Nekega pomladnega jutra je prišla oklopnica pred Saigum. Na ograjo naslonjeni mornarji so videli, da se hočejo odpraviti častniki s motornim čolnom na obalo. Častniki so se živahno pomenkovali in trenutku, ko je major prestopil mostiček, da bi vstopil v čoln. Tedaj se je pa privlekl velik val, potegnil je čoln za seboj in major je izgubil pod vodo. Ko so ga častniki pogrešili, so vprašali mornarje:

— Kje je major?

Mornarji so pa odgovorili smeje:

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

— Kje je major?

— Gospod major je v lekarni.

šteje blizu 200 oddelkov in v vsakem je povprečno 60 najboljših plavalcev. Lani je bil ustanovljen poseben oddelk za dekleta in fante do 18 let. Ti nosijo na rokavih namestu rdečih zelenih trikotnikov. Vsak reševalni oddelk ima posebno reševalno vrvi in rešilni pas, izum tajnika rešilnega zbora kapitana A. E. Briscoe.

Zanimive številke

Iz Amerike je prišla zanimiva statistika o številu in posebi kinematograf na svetu. Ob koncu l. 1936 je bilo na vsem svetu 97.000 kinematograf, ob koncu lanskega leta pa samo 89.097. V Ameriki imajo 16 tisoč 98 kinematograf, v katerih je prostora za 10.720.420 gledalcev istočasno. To pomeni, da pride na eno predstavo povprečno 640 gledalcev. Po neki ameriški statistiki je bilo lani v kinematografih vsak teden povprečno 84.000.000 ljudi. Tudi angleški podatki kažejo, da poset kinematograf stalno narašča. Od leta 1920 do 1933 je narasel za 30%, če vzamemo tedensko

povprečnost. V Angliji je dalo lani 1.120.000 obiskovalcev za vstopnice 45.000.000 funtov.

Oglejmo si še dohodke ameriških filmskih igralcev, režiserjev itd. V oklepaju je znesek, ki ostane poslovalcem po odračunanju raznih javnih dajatev, zavarovalnih premij itd. V tem seznamu so tudi nekateri znani filmski producenti, ki pa stoji za znanimi filmskimi igralci. Zanimivo je, da je znani producent Schenck na predzadnjem mestu. Dohodkov imajo:

Gary Cooper	370.214	(127.753 dolarjev)
Ronald Colman	362.500	(126.056)
Claudette Colbert	350.833	(123.489)
Mae Westova	323.333	(117.439)
Madeline Carroll	287.913	(109.405)
Warner Baxter	284.384	(108.558)
Marlene Dietrich	269.333	(104.945)
Darryl Zanuck	260.000	(102.706)
Ruth Chatterton	249.500	(100.176)
Charles Boyer	249.145	(100.083)
Rudy Vallee	238.744	(97.379)
Joseph Schenck	130.000	(67.303)
S. R. Kent	122.464	(65.045 dolarjev)

Položaj v naši rudarski industriji

Zanimivi podatki iz brošure, ki jo je izdala legalna zastopnica vsega rudarskega delavstva Slovenije

Trbovlje, 1. julija. Načelstvo II. skupine Rudarske zadrage, ki je legalna zastopnica vsega rudarskega delavstva Slovenije, je nedavno izdalo lično brošuro, v kateri opisuje razvoj rudarske industrije, kakor tudi mezdne, delovne in socialne razmere med delavstvom v posameznih rudnikih v Sloveniji v lanskem letu. Podatki, ki jih je zbralo načelstvo, so tako zanimivi in pomembni, da je prav, omuzuezas usijajo usijajo a juiju z aq tudi širšo javnost, zlasti pa naše rudarstvo.

Uvodoma se načelstvo bavi s splošnimi socialnimi problemi rudarskega delavstva. Rudarska kriza, ki je v letih 1933—1934 dosegla vrhunec, je lani nekoliko popustila, kar je ugodno vplivalo tako na zaposlitev kakor na zaslužke rudarjev, ki so se zboljšali in kar je imelo za posledico splošno zboljšanje socialno-ekonomskega stanja rudarskih delavcev, njihovih družin, prav tako pa tudi za ostali gospodarski okoliš rudarskih revirjev. Toda posledice te težke krize se bodo nedvomno čutila še dolgo časa in bo moralo sedanje ugodnejše stanje trajati več let, da bodo rane, ki so jih prebivalstvu rudarskih revirjev zasekale težave zadnjih let, izlečene. Statistično je dokazano, da je rudarsko delavstvo v letih krize izgubilo nič manj kot 800 milijonov dinarjev, kar znaša preko 100 milijonov letnih. Na mladini se bodo poznale posledice pomanjkanja šole poznejša leta, kakor se danes kažejo posledice na mladini, ki je bila rojena in dorasčala v letih pomanjkanja med svetovno vojno. Splošno stanje je med rudarskim delavstvom lani zboljšalo, v revirjih nastaja zopet živahnejše življenje, kakor spomladi v panju po zimskem mrazu.

Zboljšanje je nastopilo tudi glede zaposlitve rudarskega narasčaja. Lepo število rudarskih sinov je že dobilo zaposlenje po rudnikih, čeravno se zaenkrat še ni moglo ugoditi vsem prošnjikom. Ako bi rudarsko starostno zavarovanje odgovarjalo potrebam, bi lahko zapustili številnejši starejši rudarji delo. Odšli bi lahko v zaslužben poklic, mlajšim pa bi odstopili svoja delovišča.

Gospodarske in socialne razmere bi bile vsek ugodnejše konjunkturi in boljše zaposlitve rudarskega delavstva nedvomno ugodnejše, ako bi hkrati ne prisilila draginja. Kakor hitro je bilo rudarsko delavstvo bolje zaposleno, so cenje najvažnejšim življenjskim potrebščinam, cenje najvažnejšim ugodnejše zaposlitvi, je v veliki meri služil le za kritje višjih cen življenjskih potrebščin. Podražitev življenjskih potrebščin pa je imelo za posledico mezdno gibanje rudarjev skoraj v vseh rudnikih Slovenije. Delavstvo je skoraj povsod doseglo zboljšanje, četudi ne v eni meri, ki bi odgovarjala zvišanju cen življenjskih potrebščin.

V posebnem poglavju razpravlja nato načelstvo skupine o novem pravilniku bratovskih skladnic ter omenja zlasti § 50 in 52 pravilnika, ki govorita o šuranju iz doseženih članskih let pri bratovski skladnici o dnosno o ustanovitvi nezgodnih rent posrečnim rudarjem, proti katerim določbam so delavska zastopstva podvzela primerne ukrepe, pravtako pa se je načelstvo tudi intenzivno bavilo z določbami osnaka novega rudarskega zakona, zlasti določbe o nerubljivosti rudarskih mezd, o nadaljnjem obstanku Rudarske zadrage, ki se naj razširi na vso državo in o drugih

vprašanjih, ki jamčijo za zdrav in pravičen napredek rudarstva v državi.

Odnosaji med rudarsko oblastjo in delavskimi zastopniki na eni in slednjimi ter delodajalci na drugi strani so se razvijali tudi lani ugodno, zlasti je Rudarska oblast uvaževala razne nasvete, prošnje in intervencije, ki so šle za tem, da se odnosaji med delavstvom in podjetji ublažijo in zboljšajo. Delavski zastopniki so imeli v načelstvu II. skupine močno oporo, ki je zastopnikom omogočila, da so vsako zadevo rešili hitro in uspešno. Deto zastopnikov in načelstva II. skupine je bilo tudi lani zelo intenzivno, kar je rodilo mnogo uspehov. Delovanje za dobrobit rudarskega delavstva je bilo neumorno in nesebično, kar je zastopnikom samim v zadovoljenje.

Načelstvo II. skupine je v posebnem poglavju podrobno opisalo položaj na posameznih rudnikih v lanskem letu. V največjem rudniku v Trbovljah so izgleli za zaposlitev povoljni tudi v naprej, enako tudi v Hratniku, v Zagorju pa je obstojala nevarnost ustavitve enega dela obrata radi neprilike, ki so jih delali neki posestniki pri odkupu posestva, pod katerim so premožgova ležišča. Sedaj je tudi ta nevarnost odstranjena. V ostalih manjših rudnikih so bila zaključena večja ali manjša mezdna gibanja, ki so rodila skoraj povsod ugodne rezultate za delavstvo.

Iz statističnih podatkov, ki jih je na koncu objavilo načelstvo II. skupine, je razvidno, da so zastopniki lani izvršili 1721 intervencij, načelstvo pa je imelo 38 konferenc, 118 sej, 101 sestanek, 26 shodov, poslanih je bilo 69 delegacij in 22 brzojavk. Rudarske in plavčarske mezde so znašale lani v dravski banovini 93.686,142 din, torej za okroglo 19 milijonov več nego v letu 1935.

Barva oči in premoženje

Veliko zanimanje za zvezo med kulturo in raso je privedlo nedavno nekatere nemške učenjake na misel, da so preizkusili raso konstitucijo kmetov glede na premoženjsko stanje. Za konstitucijski znak so izbrali barvo oči in premoženstvo so presojali po množini poljedelskega orodja. Ugotovili so, da imajo premožni kmetje v 32% temne oči, siromašni pa samo v 7 odstotkih.

Prevedeno v jezik, ki ga govori baje-slovje o severnem človeku, pomeni to, da ima svetlobni severni kmet manj osebnih pogojev za premoženstvo nego črnok, torej baje nasprotno, kar bi pričakovali po nauku nemških rasistov. To proučevanje je pa pošteno še v enem pogledu. Je namreč tako temeljito, da je težko ne smejati se mu.

NA PLESU

— Ali veste, gospodična, da sem se našel plesati na godbo iz radia.

— No, saj to se vam tudi pozna; plesate namreč tudi vse motnje.

PREVIDEN SOFER

— Jaz hočem imeti providnega šoferja.

— Torej vzemj našega. On boče imeti tudi plačo vnapej.

OBOJE

— Čuj, prijatelj, ali si se že oženil, ali pa si še vedno kuhaš sam?

— Oboje.

višeč na grmu, čigar veje so segale do vode. Predstojnica se je zgrozila in stopila korak nazaj.

— Sestre, — je dejala in pokleknila, — sestra Franciška si je končala življenje, utopila se je... Molimo za njeno ubogo dušo.

XI.

SREČANJE

Tereza je šla kar na slepo srečo. Okrog nje se je pletlo toliko ovir in nevarnosti, da si ni upala razmišljati o njih. Krepila je je samo nekakšna podzavestna volja in ta jo je gnala naprej. Tako je stopala čez polje do jutra in ko se je jelo dani je bila na bregu Taja, na kraju, kjer je raslo več visokih dreves in grmov. Pogled ni mogel prodreti gošče, pokrivačote dolinice med griči, kjer preproga. Slišalo se je samo tiho žuborenje reke in pitje petje v mladem jutru.

Tereza je bila vsa izčrpana, tako je tekla in silna utrujenost je onemogočala njene kretnje. Moči so jo zapustile in legla je pod grm. Čutila je tako veliko potrebo po počitku, da je vžle svojemu strahu kmalu trdno zaspala. Vžle je solnce in njegovi topli žarki so posušili roso. Lahen vetrček je majal veje in zazibal Terezo v sladke sen.

V tistem gozdu je bilo polno divjadi. Lahkonogi damjaki so skakali med brezami, jeleni so se pasli okrog vode in ogledovali od daleč žensko postavu, napol zakrito z vejami in ležečo nepremično kakor lovec na preži.

Tereza je spala že več ur, ko jo je naenkrat prebudilo srdlito lajanje. Krdelo paov je pridrvelo po

dolini naravnost proti grmu, pod katerim je ležala. Kriknila je prestrašeno in skočila pokonci. V naslednjem hipu se je prikazalo več gospodov, za njimi pa njihovi hlapi. Vsi so se ustavili ob pogledu na mlado, blede ženo skušnjah las in presenečeno so jo gledali, kako prihaja izpod grma.

— Pri svetem Jakobu! — je vzkliknil eden izmed lovecev. — Kdo je ta krasna Magdalena in kdaj si je izbrala v Aranžuezi dolini svoje puščavsko bivališče?

— Gospod! — je vzkliknila Tereza in stopila h kavalirju, ki se ji je zdel med vsemi najuglednejši. — Za božjo voljo vas prosim, vzemite med pod svojo zaščito.

— Ne bojte se, drago dete, — je odgovoril gospod smeje, — niste prišli razbojnikom v roke. Vsi smo pošteni ljudje.

Te besede govoriti lovec je bil mlad mož zelo prijetnega obraza. Pod klobukom s črnim peresom so se mu svetili gosti kodri plavih las. Njegova poit je bila čudovito bela in njegove koraldne ustnice so se dobrohotno smehljale. Bil je dokaj skromno oblečen, nosil je črn suknjič z okizmi rokavi, pod ovratnikom se mu je pa videl širok rdeč trak.

Tereza se mu je zaupljivo približala in se ozrla po njegovem spremstvu. Oči vseh so bile uprte v njo s posebnim izrazom presenečenja in radovednosti. Čutila je te poglede in rdečica je zahla njen obraz. Boječe in proseče je odvrnila pogled od loveške družbe. V njen